

SFÂNTUL SCAUN

SCRISOAREA SFÂNTULUI PĂRINTE FRANCISC CU OCAZIA CENTENARULUI PROMULGĂRII SCRISORII APOSTOLICE „MAXIMUM ILLUD” DESPRE ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE MISIONARI ÎN LUME

Veneratului frate

Cardinal Fernando FILONI

Prefect al Congregației pentru Evanghelizarea Popoarelor

La 30 noiembrie 2019 va fi centenarul promulgării scrisorii apostolice *Maximum illud*, cu care Benedict al XV-lea a dorit să dea nou elan responsabilității misionare de a vesti Evanghelia. Era anul 1919: la sfârșitul unui teribil conflict mondial, pe care el însuși l-a definit „măcel inutil”¹, papa a simțit necesitatea de a recalifica evanghelic misiunea în lume, pentru ca să fie purificată de orice crustă colonială și să stea departe de acele intenții naționaliste și expansioniste care provocaseră atâtea dezastre. „Biserica lui Dumnezeu este universală, nu este deloc străină la niciun popor”², a scris el, îndemnând și să se refuze orice formă de interes, deoarece numai vestirea și caritatea Domnului Isus, răspândite cu sfințenia vieții și cu faptele bune, sunt motivația misiunii. Astfel Benedict al XV-lea a dat impuls special lui *missio ad gentes*, străduindu-se, cu instrumentarul conceptual și comunicativ folosit în acea epocă, pentru a trezi, îndeosebi în rândul clerului, conștiința îndatoririi misionare.

El răspunde la invitația perenă a lui Isus: „Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia la toată făptura” (*Mc 16,15*). A adera la această poruncă a Domnului nu este o opțiune pentru Biserică: este „datoria sa imprescriptibilă”, așa cum a amintit Conciliul al II-lea din Vatican³, deoarece Biserica „este misionară prin natura sa”⁴. „De fapt, a evangheliza este harul și vocația proprie a Bisericii, identitatea sa cea mai profundă. Ea există pentru a evangheliza”⁵. Pentru a corespunde acestei identități și a-l proclama pe Isus răstignit și înviat pentru toți, Mântuitorul cel viu, Milostivirea care mântuiește, „Biserica – mai afirmă Conciliul

¹ *Scrisoare către conducătorii popoarelor beligerante*, 1 august 1917: *AAS IX* (1917), 421-423.

² Benedict al XV-lea, *Scrisoarea apostolică Maximum illud*, 30 noiembrie 1919: *AAS 11* (1919), 445.

³ Decretul despre activitatea misionară a Bisericii *Ad gentes*, 7 decembrie 1965, 7: *AAS 58* (1966), 955.

⁴ *Ibid.*, 2: *AAS 58* (1966), 948.

⁵ Paul al VI-lea, *Exortăția apostolică Evangelii nuntiandi*, 8 decembrie 1975, 14: *AAS 68* (1976), 13.

–, sub influența Duhului lui Cristos, trebuie să meargă pe același drum pe care a mers Cristos însuși, și anume drumul sărăciei, al ascultării, al slujirii și al jertfirii de sine”⁶, așa încât să-l comunice realmente pe Domnul, „principiul și modelul acestei umanități reînnoite, pătrunse de iubire frățească, de sinceritate și de spirit de pace, la care aspiră toți”⁷.

Ceea ce se afla la inima lui Benedict al XV-lea în urmă cu aproape o sută de ani și ceea ce documentul conciliar ne amintește de peste cincizeci de ani rămâne pe deplin actual. Astăzi ca și atunci „Biserica, trimisă de Cristos pentru a manifesta și a împărtăși tuturor oamenilor și neamurilor iubirea lui Dumnezeu, înțelege că mai are încă de îndeplinit o lucrare misionară uriașă”⁸. În această privință, sfântul Ioan Paul al II-lea a afirmat că „misiunea lui Cristos răscumpărătorul, încredințată Bisericii, este încă foarte departe de împlinirea sa” și că „o privire de ansamblu asupra umanității demonstrează că această misiune este încă la începuturi și că trebuie să ne angajăm cu toate forțele în slujba sa”⁹. De aceea el, cu cuvinte pe care acum aș vrea să le repropun atenției tuturor, a îndemnat Biserica la o „*reînnoită angajare misionară*”, având convingerea că misiunea „reînnoiește Biserica, revigorează credința și identitatea creștină, dă nou entuziasm și noi motivații. *Credința se întărește dăruind-o!* Noua evanghelizare a popoarelor creștine va găsi inspirație și sprijin în angajarea pentru misiunea universală”¹⁰.

În exortatia apostolică *Evangelii gaudium*, adunând roadele celei de-a XIII-a Adunări Generale Ordinare a Sinodului Episcopilor, convocată pentru a reflecta asupra *noii evanghelizări pentru transmiterea credinței creștine*, am dorit să prezint din nou întregii Biserici această vocație urgentă: „Ioan Paul al II-lea ne-a invitat să recunoaștem că «trebuie, totuși, să nu pierdem tensiunea pentru vestire» celor care se află departe de Cristos, «pentru că aceasta este *prima misiune* a Bisericii». Activitatea misionară «reprezintă, și astăzi, *provocarea maximă* pentru Biserica» și «cauza misionară trebuie să fie prima». Ce s-ar întâmpla dacă realmente am lua în serios aceste cuvinte? Pur și simplu am recunoaște că acțiunea misionară este *paradigma oricărei opere a Bisericii*”¹¹.

Ceea ce intenționam să exprim mi se pare încă o dată de neamănat: „are o semnificație programatică și cu importante consecințe. Sper ca toate comunitățile să facă în așa fel încât să pună în act mijloacele necesare pentru a înainta pe drumul unei convertiri pastorale și misionare, care nu poate lăsa lucrurile așa cum sunt. Acum nu ne folosește o «simplă administrare». Să ne constituim în toate regiunile pământului într-o «stare permanentă de misiune»”¹². Să nu ne temem să întreprindem, cu încredere în Dumnezeu și mult curaj, „o alegere misionară capabilă să transforme orice lucru, deoarece cutumele, stilurile, orarele, limbajul

⁶ Decretul *Ad gentes*, 5: AAS 58 (1966), 952.

⁷ *Ibid.*, 8: AAS 58 (1966), 956-957.

⁸ *Ibid.*, 10: AAS 58 (1966), 959.

⁹ Scrisoarea enciclică *Redemptoris missio*, 7 decembrie 1990, 1: AAS 83 (1991), 249.

¹⁰ *Ibid.*, 2: AAS 83 (1991), 250-251.

¹¹ Nr. 15: AAS 105 (2013), 1026.

¹² *Ibid.*, 25: AAS 105 (2013), 1030.

și orice structură eclezială devin un canal adecvat pentru evanghelizarea lumii actuale, mai mult decât pentru autoapărare. Reforma structurilor, pe care o cere convertirea pastorală, se poate înțelege numai în acest sens: a face în așa fel încât ele să devină toate mai misionare, ca pastorația obișnuită în toate instanțele sale să fie mai expansivă și deschisă, care să-i pună pe lucrătorii pastorali în atitudine constantă de «ieșire» și astfel să favorizeze răspunsul pozitiv al tuturor celor cărora Isus le oferă prietenia sa. Așa cum spunea Ioan Paul al II-lea Episcopilor din Oceania, «orice reînnoire în Biserică trebuie să aibă misiunea ca scop al său pentru a nu cădea pradă unui soi de introversiune eclezială»¹³.

Scrisoarea apostolică *Maximum illud* a îndemnat, cu spirit profetic și franchețe evanghelică, să se iasă din granițele națiunilor, pentru a mărturisi voința mântuitoare a lui Dumnezeu prin misiunea universală a Bisericii. Apropierea centenarului său să fie stimulent de a depăși tentația continuă care se ascunde în spatele oricărei introversiuni ecleziale, al oricărei închideri autoreferențiale în propriile granițe sigure, al oricărei forme de pesimism pastoral, al oricărei nostalgii sterile a trecutului, pentru a ne deschide în schimb noutății bucurătoare a Evangheliei. Și în aceste timpuri ale noastre, sfâșiate de tragediile războiului și urmărite de voința tristă de a accentua diferențele și de a mări ciocnirile, Vestea Bună că în Isus iertarea învinge păcatul, viața înfrânge moartea și iubirea învinge teama să fie dusă tuturor cu ardoare reînnoită și să reverse încredere și speranță.

Cu aceste sentimente, primind propunerea Congregației pentru Evanghelizarea Popoarelor, convoc o *Lună misionară extraordinară* în octombrie 2019, cu scopul de a trezi mai mult conștiința lui *missio ad gentes* și de a relua cu nou elan transformarea misionară a vieții și a pastorației. Ne vom putea dispune bine pentru asta, și prin luna misionară din octombrie anul viitor, pentru ca toți credincioșii să aibă la inimă cu adevărat vestirea Evangheliei și convertirea comunităților lor în realități misionare și evanghelizatoare; pentru ca să crească iubirea față de misiune, care „este o pasiune pentru Isus dar, în același timp, este o pasiune pentru poporul său”¹⁴.

Dumneavoastră, frate venerat, dicasterului pe care-l prezidați și Operelor Pontificale Misionare încredințez misiunea de a demara pregătirea acestui eveniment, îndeosebi printr-o amplă sensibilizare a Bisericilor particulare, a Institutelor de viață consacrată și a Societăților de viață apostolică, precum și a asociațiilor, a mișcărilor, a comunităților și a celorlalte realități ecleziale. Luna misionară extraordinară să fie ocazie de har intens și rodnic pentru a promova inițiative și a intensifica în mod deosebit rugăciunea – sufletul oricărei misiuni –, vestirea Evangheliei, reflecția biblică și teologică despre misiune, faptele de caritate creștină și acțiunile concrete de colaborare și de solidaritate între Biserici, așa încât să se trezească și niciodată să nu fie sustras entuziasmul misionar¹⁵.

¹³ *Ibid.*, 27: *AAS* 105 (2013), 1031.

¹⁴ *Ibid.*, 268: *AAS* 105 (2013), 1128.

¹⁵ *Ibid.*, 80: *AAS* 105 (2013), 1053.

Din Vatican, 22 octombrie 2017
Duminica a XXIX-a din timpul de peste an
Ziua Misionară Mondială

Franciscus